

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра обліку та аудиту

Ю.В. Штик

**ОБЛІК У НЕДЕРЖАВНИХ
ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ**
Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

**Кривий Ріг
2018**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра обліку та аудиту

Ю.В. Штик

**ОБЛІК У НЕДЕРЖАВНИХ
ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ**

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Затверджено на засіданні
кафедри обліку та аудиту
Протокол № 14
від “13” травня 2016 р.

Схвалено навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол № 9
від “09” червня 2016 р.

**Кривий Ріг
2016**

УДК 378.147(076.5)
ББК 65.053.011я73
Ш 94

Рецензенти:

Л.Я. Шевченко - канд. екон. наук, доцент
Ю.Ф. Гудзь - канд. екон. наук, доцент

Штик Ю.В.

Ш 94 Облік у недержавних фінансових установах[Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. /Ю.В. Штик ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. обліку і аудиту. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 30 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів всіх форм навчання і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються студентами протягом вивчення дисципліни. Методичні рекомендації містять перелік питань для підготовки до підсумкового контролю та перелік основної та додаткової літератури.

УДК 378.147(076.5)
ББК 65.053.011я73

©Штик Ю.В., 2016
© Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
ЧАСТИНА 2. ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ/ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	11
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	17
Змістовий модуль 1: Основні засади обліку в недержавних фінансових установах. Облік в інвестиційних фінансових установах	17
Змістовий модуль 2: Облік в договірних фінансових установах	21
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	27

ВСТУП

Ціль: засвоєння студентами методологічних принципів та правил організації й ведення бухгалтерського обліку операцій надання фінансових послуг недержавними небанківськими фінансовими установами.

Завдання: отримання практичних навичок з документування господарських операцій надання фінансових послуг, їх відображення у системі бухгалтерських рахунків, формування фінансової звітності недержавних небанківських фінансових установ.

Предмет: господарська діяльність недержавних фінансових підприємств.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **компетенції:**

знання і розуміння:

- знання теоретичних основ методологію та організацію обліку на підприємствах
- знання законодавчо – нормативних документів, які регламентують бухгалтерський облік
- знання методів і прийомів бухгалтерського обліку
- знання основних положень Міжнародних стандартів фінансової звітності
- розуміння напрямів побудови рахунків та подвійного запису
- розуміння порядку використання облікової інформації для складання звітності, економічного аналізу, контролю, прийняття управлінських рішень
- уміння визначити та надавати характеристику рахункам бухгалтерського обліку та формам фінансової звітності
- уміння застосовувати чинні законодавчі і нормативно-правові документи для складання і надання звітності підприємств
- уміння складати бухгалтерські документи, розрахунки, форми звітності дотримуючись законодавчих актів
- уміння складати фінансову звітність за національними стандартами обліку

застосування знань і розуміння:

- Знання теоретичних основ методологію та організацію обліку на підприємствах
- Знання законодавчо – нормативних документів, які регламентують бухгалтерський облік
- Знання методів і прийомів бухгалтерського обліку
- Знання основних положень Міжнародних стандартів фінансової звітності
- Розуміння напрямів побудови рахунків та подвійного запису
- Розуміння порядку використання облікової інформації для

складання звітності, економічного аналізу, контролю, прийняття управлінських рішень

- Уміння визначити та надавати характеристику рахункам бухгалтерського обліку та формам фінансової звітності
- Уміння застосовувати чинні законодавчі і нормативно-правові документи для складання і надання звітності підприємств
- Уміння складати бухгалтерські документи, розрахунки, форми звітності дотримуючись законодавчих актів
- Уміння складати фінансову звітність за національними стандартами обліку

формування суджень:

- здатність виділяти серед різноманітних пропозицій щодо вирішення проблеми інформацію, яка дозволяє це здійснити,
- здатність до самостійного пошуку необхідної інформації для побудови стратегії поведінки підприємства в умовах невизначеності зовнішнього середовища,
- здатність до розвитку креативного мислення при вирішенні поставлених завдань,
- прагнення до неперервного особистісного та професійного вдосконалення.

ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів напряму підготовки 071 «Облік і оподаткування»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	8
Практичні / семінарські, годин	6
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	136
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль: засвоєння студентами методологічних принципів та правил організації й ведення бухгалтерського обліку операцій надання фінансових послуг недержавними небанківськими фінансовими установами.

Завдання: отримання практичних навичок з документування господарських операцій надання фінансових послуг, їх відображення у системі бухгалтерських рахунків, формування фінансової звітності недержавних небанківських фінансових установ.

Предмет: господарська діяльність недержавних фінансових підприємств.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Організаційно-правові засади діяльності та обліку в недержавних фінансових установах

Тема 2. Облік послуг з надання позик, гарантій та поручительств

Тема 3. Облік в кредитних спілках

Тема 4. Облік в інститутах спільного інвестування

Тема 5. Облік в страхових компаніях

Тема 6. Облік в недержавних пенсійних фондах

Тема 7. Облік в лізингових компаніях

Тема 8. Облік в ломбардах

Тема 9. Облік в факторингових компаніях

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1: Основні засади обліку в недержавних фінансових установах. Облік в інвестиційних фінансових установах					
Тема 1. Організаційно-правові засади діяльності та обліку в недержавних фінансових установах	16	1	-		15
Тема 2. Облік послуг з надання позик, гарантій та поручительств	17	1	1		15
Тема 3. Облік в кредитних спілках	17	1	1		15
Тема 4. Облік в інститутах спільного інвестування	16	1	-		15
Разом за змістовим модулем 1	66	4	2		60
Змістовий модуль 2: Облік в договірних фінансових установах					
Тема 5. Облік в страхових компаніях	17	1	1		15
Тема 6. Облік в недержавних пенсійних фондах	16	0,5	0,5		15
Тема 7. Облік в лізингових компаніях	17	1	1		15
Тема 8. Облік в ломбардах	17	1	1		15
Тема 9. Облік в факторингових компаніях	17	0,5	0,5		16
Разом за змістовим модулем 2	84	4	4		76
Усього годин	150	8	6		136

4. Теми практичних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Практичне заняття Облік в кредитних спілках	2
2	Практичне заняття Облік в страхових компаніях	2
3	Практичне заняття Облік в ломбардах	2
Всього		6

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 3 «Облік в кредитних спілках» другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни.

2. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання

запропоноване у темі 8 «Облік в ломбардах» другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Основні засади обліку в недержавних фінансових установах. Облік в інвестиційних фінансових установах	60	Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Небанківські фінансово-кредитні установи як частина кредитної системи. Сутність небанківських фінансово-кредитних установ. Класифікація небанківських фінансово-кредитних установ. Спільні та відмінні риси у порівнянні з банками. Державне регулювання діяльності небанківських фінансово-кредитних установ в Україні. Бухгалтерський облік й порядок оподаткування операцій надання коштів у позику. Порядок оподаткування кредитних спілок. Порядок оподаткування інститутів спільного інвестування Джерела [1, 2,3,4, 5, 6, 7, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Змістовий модуль 2. Облік в договірних фінансових установах	76	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Організація управлінського обліку в страхових компаніях. Бухгалтерський облік страхових виплат за договорами страхування та перестраховання. Особливості ведення персоніфікованого обліку в системі недержавного пенсійного забезпечення. Порядок оподаткування лізингових компаній правове. Порядок оподаткування ломбардів. Джерело [3, 4, 5, 6, 7, 9. 10, 12]. 2. Самотестування.. 3. Самоперевірка знань.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань

7. Результати навчання

1. Знання теоретичних основ методологію та організацію обліку на підприємствах
2. Знання законодавчо – нормативних документів, які регламентують бухгалтерський облік
3. Знання методів і прийомів бухгалтерського обліку
4. Знання основних положень Міжнародних стандартів фінансової звітності
5. Розуміння напрямів побудови рахунків та подвійного запису
6. Розуміння порядку використання облікової інформації для складання звітності, економічного аналізу, контролю, прийняття управлінських рішень
7. Уміння визначити та надавати характеристику рахункам бухгалтерського обліку та формам фінансової звітності
8. Уміння застосовувати чинні законодавчі і нормативно-правові документи для складання і надання звітності підприємств
9. Уміння складати складати бухгалтерські документи, розрахунки, форми звітності дотримуючись законодавчих актів
10. Уміння складати фінансову звітність за національними стандартами обліку

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
30	40	30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]: [прийнятий постановою ВРУ N 436-IV від 16.01.2003, станом на 13.10.2010]. - Електрон. текстові дані. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI.
3. Закон України «Про державні лотереї» від 06.09.2012 р. №5204-VI
4. Закон України «Про заставу» від 02.10.1992 р. №2654-III.
5. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15.03.2001 р. №2299-III.
6. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 р. №2908-III.
7. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 р. №1057-IV.
8. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. №85/96-ВР.
9. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. №2664-III
10. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.1997 р. №723/97-ВР.
11. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: Центр. учб. л-ри, 2009. - 408 с.

12. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73

Допоміжна

13. Говорушко Т.А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку: монографія / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк, О.Ю. Толстенко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 168 с.
14. Науменкова С.В. Недержавне пенсійне забезпечення. – К.: Знання, 2010. – 66 с.
15. Науменкова С.В. Ринок фінансових послуг: Навч. посіб. С.В.Науменкова, С.В.Міщенко. - К.: Знання, 2010. - 532 с.
16. Науменкова С.В. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури: монографія / С.В.Науменкова, С.В.Міщенко. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2009. – 384 с.
17. Прокопенко Ж. Особливості облікового відображення формування технічних резервів у страховій компанії // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. - №3. – С. 34-41.
18. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. : рекомендоване М-вом освіти і науки України для студ. вищ. навч. закл. / [Л. О. Омелянович [та ін.]] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, Каф. фінансів, за ред. Л.О.Омелянович . — Донецьк :ДонНУЕТ, 2011. — 252 с.
19. Слободяник Ю.Б., Хоменко Ю.О. Проблеми обліку основної діяльності лізингових компаній // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. - №3(6). -2009. –С. 155 – 158.
20. Федорищева А.М., Кисляк Н.П. Роль управлінського обліку в страхових компаніях // Держава та регіони, Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – №7. – С. 202-206.

Інформаційні ресурси

21. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний сайт – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua> – Назва з екрана.
22. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрана.
23. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>. – Назва з екрана.
24. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>. – Назва з екрана.
25. Електронний фонд Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua> – Назва з екрана

ЧАСТИНА 2. ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ/ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 3. ОБЛІК В КРЕДИТНИХ СПІЛКАХ

План заняття:

. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Відповіді на контрольні та проблемні питання з метою визначення рівня підготовленості студентів до семінарського заняття.
2. Обговорення реферативних питань.
3. Тестування.
4. Оцінка підготовленості студентів.

Фронтальне опитування

1. Які з фінансових установ мають перейти на МСФЗ першими? Чому?
2. Поясніть причини запровадження МСФЗ саме у небанківських фінансових установах.
3. Які чинники сприяють адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу?
4. Назвіть позитивні сторони застосування МСФЗ як для суб'єктів господарювання, які складають фінансову звітність, так і для зовнішніх користувачів являються.
5. Які переваги переходу на МСФЗ для України і в цілому і учасників ринку небанківських фінансових?
6. У чому полягає стратегія застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні?
7. Як відбувається впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності у небанківському секторі в Україні?
8. Які проблеми необхідно вирішити для реального запровадження МСФЗ в Україні?

Завдання №1. Облік операцій надходження членських внесків й формування власного капіталу кредитної спілки

Необхідно:

відобразити в обліку нижченаведені операції надходження членських внесків й формування власного капіталу кредитної спілки «Імпульс».

№	Зміст операції	Σ	Дт	Кт
1.	На поточний рахунок зараховані кошти як вступні внески від членів	60000		
2.	На поточний рахунок зараховані кошти як обов'язкові пайові внески від членів	100000		
3.	На поточний рахунок зараховані кошти як додаткові пайові внески від членів	150000		

№	Зміст операції	Σ	Дт	Кт
4.	Одержано готівкою цільовий внесок від члена спілки	2000		
5.	На поточний рахунок зараховані кошти як благодійний внесок від сторонньої особи	10000		
6.	Нарахована плата (відсотки) на додаткові пайові внески членів	15000		
7.	Нарахована плата (відсотки) на обов'язкові пайові внески членів	10000		
8.	У зв'язку із припиненням членства в кредитній спілці повернутий готівкою додатковий пайовий внесок члену	3000		
9.	У зв'язку із припиненням членства в кредитній спілці повернутий готівкою цільовий внесок члену	2000		

Завдання № 2. Облік депозитних операцій кредитної спілки

Дані для виконання завдання:

Кредитна спілка «Імпульс» отримала від двох членів депозитні внески:

- від Іванова О.О. депозит в сумі 15000 грн. строком повернення 24 місяці під 10% річних. Сума відсотків нараховується й сплачується один раз на рік, а сума основного боргу – після закінчення встановленого строку;
- від Гоняйло П.М. депозит в сумі 6000 грн. строком повернення 9 місяців під 8% річних.

Необхідно:

відобразити в обліку депозитні операції кредитної спілки «Імпульс».

№	Зміст операції	Σ	Дт	Кт
1.	На поточний рахунок зараховані кошти як депозитний внесок від члена спілки строком повернення 24 місяці (під 10% річних)			
2.	Нараховані відсотки за депозитом строком повернення 24 місяці (за 1 рік)			
3.	Нарахований податок з доходів фізичних осіб від суми нарахованих Іванову О.О. відсотків			
4.	Виплачені відсотки за депозитним внеском готівкою (за 1 рік)			
5.	Одержано готівкою депозитний внесок від члена спілки строком повернення 9 місяців (під 8% річних)			
6.	На дату балансу довгострокові зобов'язання за депозитним внеском члена спілки переведені до складу поточних зобов'язань			
7.	Нараховані відсотки за депозитом строком повернення 24 місяці (за 2 рік)			
8.	Нарахований податок з доходів фізичних осіб від суми нарахованих Іванову О.О. відсотків			

№	Зміст операції	Σ	Дт	Кт
9.	Нараховані відсотки за депозитом строком повернення 9 місяців			
10.	Нарахований податок з доходів фізичних осіб від суми нарахованих Гоняйло П.М. відсотків			
11.	З поточного рахунку сплачені відсотки за депозитними вкладками:			
	а) строком погашення 24 місяці (за 2 рік)			
	б) строком погашення 9 місяців			
12.	З поточного рахунку повернуті членам депозитні внески:			
	а) строком погашення 24 місяці			
	б) строком погашення 9 місяців			

Завдання №3 Облік кредитних операцій кредитної спілки

Дані для виконання завдання:

Кредитна спілка «Імпульс» видала двом своїм членам кредити:

- Марковій В.С. кредит в сумі 18000 грн. строком повернення 24 місяці під 15% річних. Сума відсотків нараховується й сплачується один раз на рік, а сума основного боргу – після закінчення встановленого строку. Маркова В.С. своєчасно сплачувала відсотки за кредитом й своєчасно повернула основну суму боргу;
- Карпенко З.Ф. кредит в сумі 7000 грн. строком повернення 6 місяців під 10% річних. Відсотки й основна сума боргу повертаються одночасно після закінчення встановленого строку. Кредит, виданий Карпенко З.Ф., був визнаний безнадійним й потім списаний за рахунок резерву забезпечення покриття втрат.

ТЕМА 5. ОБЛІК В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Назвіть основних учасників страхових відносин. Хто може бути страхувальником, а хто – страховиком?
2. Яким чином обчислюється сума страхової премії?
3. Які бухгалтерські рахунки використовують для обліку операцій отримання (нарахування) страхових премій за договорами прямого страхування?
4. Розкрийте сутність та види франшиз.
5. Які існують системи визначення суми страхової виплати?
6. Які бухгалтерські рахунки використовують для обліку операцій здійснення страхових виплат за договорами прямого страхування при настанні страхової події?
7. В чому полягає сутність перестрахування й коли воно стає необхідним?

8. Назвіть учасників перестраховання.
9. Які види страхових резервів ви знаєте? Які причини їх формування?
10. Розкрийте порядок розрахунку й обліку резерву незароблених премій.
11. Розкрийте особливості обліку операцій перестраховання у перестраховальника (цедента).
12. Розкрийте порядок обліку операцій перестраховання у перестраховика.

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Розв'язання задач.*

Завдання 1. Облік надходження страхових премій

Дані для виконання завдання:

Страхова компанія «Альянс» має намір укласти із страхувальником ТОВ «Каштан» договір страхування нового автомобілю вартістю 100 тис. грн. Страховий тариф – 60 грн. з 1000 грн. страхової суми. Термін дії договору 1 рік. Страхова премія повинна бути сплачена одноразово.

Необхідно:

- 1) відобразити в обліку операції з надходження страхової премії, коли:
  - договір страхування набуває чинності з моменту надходження страхового внеску, що вноситься в касу страхової компанії;
  - мотоцикл застрахований на 25000 грн. і договором страхування передбачена безумовна франшиза в розмірі 8%;
  - мотоцикл застрахований на 25000 грн. і договором страхування передбачена умовна франшиза в розмірі 8%;
- 2) відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції з виплати страхового відшкодування.

Завдання 2 . Скласти бухгалтерські проводки за операціями страхової компанії

№ п/п	Зміст операції	Сума, грн	Дебет	Кредит
1	Виплачено страхове відшкодування зі страхування домашнього майна безготівковим шляхом	30 000,0		
2	На рахунок компанії надійшли страхові премії зі страхування автомобіля	1 000,0		
3	До каси компанії сплачені готівкою страхові премії громадян з медичного страхування виїжджаючих за кордон	1 500,0		
4	З каси компанії готівкою виплачено страхову суму зі страхування життя	5 500,0		

5	На рахунок компанії надійшли не пояснені документами суми	530,0		
	Ці суми зараховані як страхові премії після пояснення їх документами	530,0		

Завдання 3. Пояснити зміст бухгалтерських записів:

1) Дебет рахунка 978 «Виплати страхового відшкодування» — 20 000 грн.

Кредит рахунка 31 «Поточний рахунок» — 18 000 грн.

Кредит рахунка 36 «Розрахунки зі страхувальниками» — 2 000 грн.

2) Дебет рахунка 36 «Розрахунки зі страхувальниками» — 2 000 грн.

Кредит рахунка 76 «Страхові платежі» — 2 000 грн.

ТЕМА 8. ОБЛІК В ЛОМБАРДАХ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Які фінансові послуги може надавати ломбард?

2. Розкрийте порядок отримання застави ломбардом? Яким чином вона обліковується ломбардом?

3. Який нормативно-правовий документ визначає методику ведення бухгалтерського обліку ломбардами? Яким державним органом він затверджений?

4. Чи розповсюджується чинність П(С)БО на ломбарди?

5. Які платежі утримуються із суми виторгу, що одержаний ломбардом від реалізації предмету застави? Які бухгалтерські записи при цьому відображаються в обліку?

6. Розкрийте порядок оподаткування операцій з реалізації ломбардом предмету застави при неповерненні кредиту позичальником.

7. Якщо позичальник не звернувся до ломбарду для отримання належної йому суми, що залишилася від реалізації предмету застави, то які повинні бути подальші дії бухгалтера в обліку?

2. Розв'язання задач.

Завдання №1 Облік послуг ломбарду

Дані для виконання завдання:

Ломбард «Благо» видав кредит фізичній особі на 90 днів в сумі 6000 грн. під 0,08% за кожен день користування. Відсотки нараховуються наприкінці терміну користування кредитом. Заставний антикваріат оцінений в 12000 грн. (у т.ч. ПДВ). Платіж за страхування антикваріату в страховій компанії «Аска» складає

120 грн. Плата за зберігання антикваріату в ломбарді встановлена в розмірі 480 грн. (в т.ч. ПДВ). Після закінчення строку кредитування позичальник не сплатив ані основного боргу, ані відсотків, тому заставне майно було реалізоване ломбардом без оприбуткування його на баланс за 12000 грн. Плата за зберігання застави протягом пільгового строку складає 360 грн. (в т.ч. ПДВ). За договором пеня за прострочення сплати кредиту складає 540 грн.

Необхідно:

- розрахувати суму, що підлягає сплаті позичальнику після реалізації заставного майна;
- визначити фінансовий результат від діяльності ломбарду;
- відобразити в обліку операції ломбарду «Благо» з надання кредиту, нарахування відсотків й реалізації заставного майна.

№	Зміст операції	Σ	Дт	Кт
1.	Отримано у заставу антикваріат від позичальника			
2.	Видано фінансовий кредит			
3.	Нарахований внесок за страхування заставного антикваріату страховою компанією «Аска»			
4.	Нараховані відсотки за 90 днів користування кредитом			
5.	Нарахована плата за зберігання антикваріату в ломбарді протягом 90 днів			
6.	Відображений ПДВ у складі плати за зберігання антикваріату			
7.	Заставне майно зняте з позабалансового обліку як забезпечення виконання зобов'язань			
8.	Заставне майно передано для реалізації			
9.	Зараховані на поточний рахунок кошти від реалізації заставного майна			
10.	Нараховані податкові зобов'язання за ПДВ від вартості реалізованого антикваріату			
11.	Списаний реалізований антикваріат з позабалансового рахунку			
12.	Нарахована заборгованість ломбарду перед заставодавцем			
13.	Нарахована плата за зберігання антикваріату протягом пільгового строку			
14.	Відображений ПДВ у складі плати за зберігання антикваріату			
15.	Нарахована пеня за прострочення сплати кредиту			
16.	Нарахований податок з доходів фізичної особи – заставодавця			
17.	Зменшено суму, що підлягає сплаті заставодавцю від реалізації антикваріату на суму:			

№	Зміст операції	Σ	Дт	Кт
	а) основного боргу			
	б) плати за страхування застави			
	в) відсотків за користування кредитом			
	г) плати за зберігання антикваріату в ломбарді протягом 90 днів			
	д) плати за зберігання антикваріату протягом пільгового строку			
	ж) пені за прострочення сплати кредиту			
18.	Сплачений заставодавцю залишок суми від реалізації антикваріату			
19.	Списані на фінансовий результат діяльності ломбарду:			
	а) доходи від надання послуг			
	б) дохід від реалізації застави			
	в) дохід у вигляді пені			
	г) вирахування з доходу			
20.	Визначено фінансовий результат від діяльності ломбарду			

ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ В НЕДЕРЖАВНИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ. ОБЛІК В ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ

ТЕМА 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОБЛІКУ В НЕДЕРЖАВНИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:
1. Види та особливості діяльності недержавних фінансових установ.
2. Поняття фінансової послуги та фінансових активів.
3. Порядок створення небанківських фінансово-кредитних установ.
4. Професійні вимоги до керівника та головного бухгалтера фінансової компанії.
5. Організація нормативно-правового забезпечення обліку і контролю у фінансових установах.
6. Організація роботи облікового апарату фінансових установ

2. Презентація рефератів (доповідей).

ТЕМА 2. ОБЛІК ПОСЛУГ З НАДАННЯ ПОЗИК, ГАРАНТІЙ ТА ПОРУЧИТЕЛЬСТВ

План заняття:

1. *Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Дайте визначення ринку фінансових послуг.
2. Які професійні послуги характеризують ринок фінансових послуг?
3. Що означає поняття «державне регулювання ринку фінансових послуг»?
4. Які нормативні та законодавчі документи регулюють діяльність ринку фінансових послуг?
5. Мета створення Законів України № 2664-III, 448/96-ВР?
6. Які органи мають повноваження державного регулювання фінансових ринків і закладів небанківського сектора?
7. Якими є завдання Нацкомфінпослуг?

2. *Індивідуальне тестування.*

ТЕМА 3. ОБЛІК В КРЕДИТНИХ СПІЛКАХ

План заняття:

. *Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Відповіді на контрольні та проблемні питання з метою визначення рівня підготовленості студентів до семінарського заняття.

2. Обговорення реферативних питань.

3. Тестування.

4. Оцінка підготовленості студентів.

Фронтальне опитування

1. Які з фінансових установ мають перейти на МСФЗ першими? Чому?

2. Поясніть причини запровадження МСФЗ саме у небанківських фінансових установах.

3. Які чинники сприяють адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу?

4. Назвіть позитивні сторони застосування МСФЗ як для суб'єктів господарювання, які складають фінансову звітність, так і для зовнішніх користувачів являються.

5. Які переваги переходу на МСФЗ для України і в цілому і учасників ринку небанківських фінансових?

6. У чому полягає стратегія застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні?

7. Як відбувається впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності у небанківському секторі в Україні?

8. Які проблеми необхідно вирішити для реального запровадження МСФЗ в Україні?

1. Позитивними сторонами застосування МСФЗ як для суб'єктів господарювання, які складають фінансову звітність, так і для зовнішніх користувачів являються:

- а) прозорість і відкритість фінансової інформації;
- б) подальша корекція ринку фінансових послуг;
- в) «щепленням» від можливого їх банкрутства;
- г) немає правильної відповіді.

2. При впровадженні МСФЗ у фінансових установах необхідно провести:

- а) внутрішній аудит;
- б) зовнішній міжнародний аудит;
- в) обидві відповіді вірні;
- г) немає правильної відповіді.

3. Проблемами впровадження норм МСФЗ на ринку фінансових послуг є:

- а) недостатня кількість кваліфікованих аудиторів в Україні;
- б) незастосування норм МСФЗ у більшості фінансових установ;
- в) відсутність чітких методичних рекомендацій щодо переходу на міжнародні стандарти;
- г) всі відповіді вірні.

4. На сьогодні фінансова звітність, що надається страховими компаніями:

- а) часто не відображає реального стану страхової компанії;
- б) не має довіри у страхувальників;
- в) не дозволяє потенційним інвесторам оцінити надійність і стабільність страхової компанії;
- г) немає правильної відповіді.

5. Небанківські фінансові установи зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком шляхом:

- а) публікації у періодичних виданнях;
- б) розповсюдження у вигляді окремих друкованих видань;
- в) розміщення Інтернеті;
- г) всі відповіді вірні.

ТЕМА 4. ОБЛІК В ІНСТИТУТАХ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Розкрийте сутність ІСІ та назвіть їх види.
2. Який План рахунків використовують ІСІ для ведення бухгалтерського обліку своїх операцій? Яким державним органом він затверджений?
3. Який нормативно-правовий документ визначає методику ведення бухгалтерського обліку ІСІ? Яким державним органом він затверджений?

4. Розкрийте чинний порядок оподаткування дивідендів, що нараховуються учасникам (акціонерам) ІСІ закритого типу.
5. Назвіть основні напрямки інвестиційної діяльності ІСІ.
6. Які фінансові інвестиції ІСІ повинні обліковуватись за методом участі в капіталі? Розкрийте його сутність.

2. *Розв'язання задач.*

Завдання 1. Нормативно-правове регулювання діяльності й обліку інститутів спільного інвестування

Необхідно:

ознайомитись із Законом України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» №2299-III від 15.03.2001 р., при цьому звернути увагу на:

- класифікацію інститутів спільного інвестування;
- порядок створення інвестиційних фондів.

Завдання 2. Облік інвестиційної діяльності інституту спільного інвестування

Дані для виконання завдання:

В січні 20__ року компанія з управління активами корпоративного інвестиційного фонду «СКМ» інвестувало грошові кошти в облігації ПАТ «Донецьккокс» на таких умовах:

Номінальна вартість 1 облігації, грн. 10 000

Ринкова вартість 1 облігації, грн. 10 300

Кількість придбаних облігацій, шт. 50

Річна фіксована ставка відсотка, % 18

Строк інвестицій в облігації, років 3

Періодичність нарахування та сплати відсотків 2 рази на рік

Відсотки сплачуються 30 червня та 30 грудня.

Винагорода посереднику з торгівлі цінними паперами (брокеру) склала 3 000 грн.

Необхідно:

- відобразити в обліку операції корпоративного інвестиційного фонду «СКМ» з довгостроковими фінансовими інвестиціями в облігації ПАТ «Донецьккокс»;
- визначити фінансовий результат від операцій;
- розрахувати ефективну ставку відсотка та амортизацію премії за інвестиціями в облігації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОБЛІК В ДОГОВІРНИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ

ТЕМА 5. ОБЛІК В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

13. Назвіть основних учасників страхових відносин. Хто може бути страхувальником, а хто – страховиком?
14. Яким чином обчислюється сума страхової премії?
15. Які бухгалтерські рахунки використовують для обліку операцій отримання (нарахування) страхових премій за договорами прямого страхування?
16. Розкрийте сутність та види франшиз.
17. Які існують системи визначення суми страхової виплати?
18. Які бухгалтерські рахунки використовують для обліку операцій здійснення страхових виплат за договорами прямого страхування при настанні страхової події?
19. В чому полягає сутність перестраховування й коли воно стає необхідним?
20. Назвіть учасників перестраховування.
21. Які види страхових резервів ви знаєте? Які причини їх формування?
22. Розкрийте порядок розрахунку й обліку резерву незароблених премій.
23. Розкрийте особливості обліку операцій перестраховування у перестраховальника (цедента).
24. Розкрийте порядок обліку операцій перестраховування у перестраховика.

2. Індивідуальне тестування.

3. Розв'язання задач.

Завдання 1. Облік надходження страхових премій

Дані для виконання завдання:

Страхова компанія «Альянс» має намір укласти із страхувальником ТОВ «Каштан» договір страхування нового автомобілю вартістю 100 тис. грн. Страховий тариф – 60 грн. з 1000 грн. страхової суми. Термін дії договору 1 рік. Страхова премія повинна бути сплачена одноразово.

Необхідно:

- 1) відобразити в обліку операції з надходження страхової премії, коли:
  - договір страхування набуває чинності з моменту надходження страхового внеску, що вноситься в касу страхової компанії;
  - мотоцикл застрахований на 25000 грн. і договором страхування передбачена безумовна франшиза в розмірі 8%;
  - мотоцикл застрахований на 25000 грн. і договором страхування передбачена умовна франшиза в розмірі 8%;
- 2) відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції з виплати страхового відшкодування.

Завдання 2. Облік надходження страхових премій й страхових виплат за договором прямого страхування

Дані для виконання завдання:

Балансова вартість складських приміщень ТОВ «Каштан» — 2 000 000 грн., їх знос — 300 000 грн. Страхова компанія уклала із ТОВ «Каштан» договір майнового страхування цих приміщень на 1 000 000 грн., страховий тариф — 0,3%. Страхова премія сплачується одноразово на поточний рахунок одразу після укладання договору страхування. У зв'язку з пожежею сума збитків склала 830 000 грн.

Необхідно:

- 1) визначити суму страхового відшкодування, якщо:
  - договором страхування передбачене застосування системи «першого ризику»;
  - договором страхування передбачене застосування системи пропорційної відповідальності;
- 2) відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції із надходження страхової премії та виплати страхового відшкодування.

ТЕМА 6. ОБЛІК В НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДАХ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Розкрийте сутність та значення недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
2. Назвіть основних суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення.
3. Хто може виступати в ролі інституту недержавного пенсійного забезпечення?
4. Які види НПФ ви знаєте? Надайте їх характеристику.
5. Якими видами ресурсів можуть бути представлені активи НПФ, а якими не можуть?
6. Який План рахунків використовують НПФ для ведення бухгалтерського обліку своїх операцій? Яким державним органом він затверджений?
7. Який нормативно-правовий документ визначає методику ведення бухгалтерського обліку НПФ? Яким державним органом він затверджений?
8. Розкрийте порядок обліку коштів, які надійшли до пенсійного фонду помилково або щодо яких не з'ясовано особу учасника пенсійного фонду, на користь якого здійснені такі внески.
9. Розкрийте порядок оподаткування пенсійних виплат учасникам НПФ.

2. Індивідуальне тестування.

1. Чим не можуть бути представлені активи недержавного пенсійного фонду:
  - а) векселями;
  - б) акціями;
  - в) облігаціями?
2. Юридичною особою, яка здійснює професійну діяльність з інвестування

пенсійних коштів з метою збереження їх від інфляції й одержання інвестиційного доходу на користь учасників недержавного пенсійного фонду, є

- а) компанія з управління активами;
- б) інвестиційна компанія;
- в) компанія-адміністратор;
- г) банк-зберігач.

3. Веденням обліку операцій недержавного пенсійного фонду займається:

- а) компанія з управління активами;
- б) інвестиційна компанія;
- в) компанія-адміністратор;
- г) банк-зберігач.

4. При отриманні пенсійних внесків у недержавного пенсійного фонду збільшується:

- а) статутний капітал;
- б) пайовий капітал;
- в) кредиторська заборгованість перед вкладником;
- г) резервний капітал.

5. В яких випадках пенсійні виплати учасникам недержавного пенсійного фонду не обкладаються податком з доходів фізичних осіб:

- а) якщо виплати здійснюються в негрошовій формі;
- б) якщо учасник є інвалідом І групи;
- в) якщо учасник має податкову соціальну пільгу.

6. Нарахування учаснику пенсії, строк сплати якої настав, відображається в обліку записом:

- а) Дт 41 Кт 672;
- б) Дт 443 Кт 671;
- в) Дт 92 Кт 661

ТЕМА 7. ОБЛІК В ЛІЗИНГОВИХ КОМПАНІЯХ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Розкрийте сутність лізингу. В чому полягає відмінність між лізингом та орендою?
2. Що може бути об'єктом лізингу?
3. Назвіть суб'єктів лізингу.
4. Визначте складові елементи лізингових платежів.
5. Розкрийте методику бухгалтерського обліку операцій з придбання об'єкту лізингу лізинговою компанією.
6. Розкрийте методику бухгалтерського обліку операцій з передачі об'єкту лізингу лізинговою компанією лізингоотримувачу.
7. Як обчислити суму мінімального лізингового платежу, що сплачується регулярно?
8. Розкрийте методику бухгалтерського обліку операцій з нарахування й

отримання лізингових платежів лізинговою компанією.

2. Індивідуальне тестування.

1. Господарська операція, яка передбачає надання певних активів в користування іншим особам на визначений термін, має назву:

- а) депозитна операція;
- б) лізингова операція;
- в) факторингова операція;
- г) форфейтингова операція.

2. Право власності на об'єкт лізингу після закінчення строку дії договору лізингу переходить до лізингоотримувачу при:

- а) оперативному лізингу;
- б) фінансовому лізингу;
- в) зворотному лізингу;
- г) пайовому лізингу.

3. Господарська операція, що передбачає придбання лізингодавцем майна у власника й передання цього майна в лізинг його колишньому власникові, – це:

- а) оперативний лізинг;
- б) фінансовий лізинг;
- в) зворотний лізинг;
- г) пайовий лізинг.

4. Лізингова операція за участю її суб'єктів на підставі укладання багатосторонньої угоди й залучення одного або декілька кредиторів, що приймають участь у здійсненні лізингу, інвестуючи власні кошти, – це:

- а) оперативний лізинг;
- б) фінансовий лізинг;
- в) зворотний лізинг;
- г) пайовий лізинг.

5. Лізингова операція, суб'єкти якої знаходяться в різних державах або об'єкт лізингу перетинає митні кордони певних держав, – це:

- а) оперативний лізинг;
- б) міжнародний лізинг;
- в) зворотний лізинг;
- г) пайовий лізинг.

ТЕМА 8. ОБЛІК В ЛОМБАРДАХ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Які фінансові послуги може надавати ломбард?
2. Розкрийте порядок отримання застави ломбардом? Яким чином вона обліковується ломбардом?
3. Який нормативно-правовий документ визначає методику ведення бухгалтерського обліку ломбардами? Яким державним органом він

затверджений?

4. Чи розповсюджується чинність П(С)БО на ломбарди?

5. Які платежі утримуються із суми виторгу, що одержаний ломбардом від реалізації предмету застави? Які бухгалтерські записи при цьому відображаються в обліку?

6. Розкрийте порядок оподаткування операцій з реалізації ломбардом предмету застави при неповерненні кредиту позичальником.

7. Якщо позичальник не звернувся до ломбарду для отримання належної йому суми, що залишилася від реалізації предмету застави, то які повинні бути подальші дії бухгалтера в обліку?

2. Розв'язання задач.

Завдання 1. Облік ломбардних операцій

Дані для виконання завдання:

Ломбард «Благо» видав кредит фізичній особі на 90 днів в сумі 6000 грн. під 0,08% за кожен день користування. Відсотки нараховуються наприкінці терміну користування кредитом. Заставний антикваріат оцінений в 12000 грн. (у т.ч. ПДВ). Платіж за страхування антикваріату в страховій компанії «Аска» складає 120 грн. Плата за зберігання антикваріату встановлена в розмірі 480 грн. (в т.ч. ПДВ). Позичальник всі необхідні платежі сплатив вчасно.

Необхідно:

- розрахувати суму відсотків, що підлягає сплаті позичальником;
- визначити фінансовий результат від діяльності ломбарду;
- відобразити в обліку операції ломбарду «Благо» з надання кредиту, нарахування відсотків й повернення кредиту позичальником із сплатою всіх необхідних платежів.

Завдання 2. Облік ломбардних операцій

Дані для виконання завдання:

Ломбард «Благо» видав кредит фізичній особі на 90 днів в сумі 6000 грн. під 0,08% за кожен день користування. Відсотки нараховуються наприкінці терміну користування кредитом. Заставний антикваріат оцінений в 12000 грн. (у т.ч. ПДВ). Платіж за страхування антикваріату в страховій компанії «Аска» складає 120 грн. Плата за зберігання антикваріату в ломбарді встановлена в розмірі 480 грн. (в т.ч. ПДВ). Після закінчення строку кредитування позичальник не сплатив ані основного боргу, ані відсотків, тому заставне майно було реалізоване ломбардом без оприбуткування його на баланс за 12000 грн. Плата за зберігання застави протягом пільгового строку складає 360 грн. (в т.ч. ПДВ). За договором пеня за прострочення сплати кредиту складає 540 грн.

Необхідно:

- розрахувати суму, що підлягає сплаті позичальнику після реалізації заставного майна;
- визначити фінансовий результат від діяльності ломбарду;
- відобразити в обліку операції ломбарду «Благо» з надання кредиту, нарахування відсотків й реалізації заставного майна.

ТЕМА 9. ОБЛІК В ФАКТОРИНГОВИХ КОМПАНІЯХ

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поясніть сутність та призначення інвестиційних фондів.
  2. Що означає спільне інвестування і який нормативний документ регулює суспільні відносини, що виникають у сфері спільного інвестування?
  3. Дайте визначення корпоративного інвестиційного фонду. Поясніть порядок його створення.
  4. Дайте визначення пайового інвестиційного фонду. Який порядок його створення.
  5. Яке призначення інвестиційного сертифіката?
  6. Назвіть нормативний акт, що регулює порядок створення інвестиційного фонду.
  7. Поясніть зміст інвестиційної декларації.
  8. Які існують типи інвестиційних фондів?
  9. Поясніть особливості відкритого, інтервального та закритого типів інвестиційних фондів.
  10. Які особливості строкових та безстрокових інвестиційних фондів?
  11. Що означають диверсифіковані та недиверсифіковані інвестиційні фонди?
  12. Який діє порядок перевірки фінансової звітності інвестиційних фондів?
  13. Назвіть завдання бухгалтерського обліку діяльності інвестиційних фондів.
  14. Які рахунки використовуються для обліку операцій інвестиційних фондів?
- 2. Презентація рефератів (доповідей).*

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]: [прийнятий постановою ВРУ N 436-IV від 16.01.2003, станом на 13.10.2010]. - Електрон. текстові дані. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI.
3. Закон України «Про державні лотереї» від 06.09.2012 р. №5204-VI
4. Закон України «Про заставу» від 02.10.1992 р. №2654-III.
5. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15.03.2001 р. №2299-III.
6. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 р. №2908-III.
7. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 р. №1057-IV.
8. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. №85/96-ВР.
9. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. №2664-III
10. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.1997 р. №723/97-ВР.
11. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К.: Центр. учб. л-ри, 2009. - 408 с.
12. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73

Допоміжна

13. Говорушко Т.А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку: монографія / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк, О.Ю. Толстенко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 168 с.
14. Науменкова С.В. Недержавне пенсійне забезпечення. – К.: Знання, 2010. – 66 с.
15. Науменкова С.В. Ринок фінансових послуг: Навч. посіб. С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. - К.: Знання, 2010. - 532 с.
16. Науменкова С.В. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури: монографія / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2009. – 384 с.
17. Прокопенко Ж. Особливості облікового відображення формування технічних резервів у страховій компанії // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. - №3. – С. 34-41.
18. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. : рекомендоване М-вом освіти і науки України для студ. вищ. навч. закл. / [Л. О. Омелянович [та ін.]] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Донецький національний університет економіки і торгівлі ім.

Михайла Туган-Барановського, Каф. фінансів, за ред. Л.О.Омелянович . — Донецьк :ДонНУЕТ, 2011. — 252 с.

- 19.Слободяник Ю.Б., Хоменко Ю.О. Проблеми обліку основної діяльності лізингових компаній // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. - №3(6). -2009. –С. 155 – 158.
- 20.Федорищева А.М., Кисляк Н.П. Роль управлінського обліку в страхових компаніях // Держава та регіони, Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – №7. – С. 202-206.

Інформаційні ресурси

- 21.Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний сайт – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua> – Назва з екрана.
- 22.Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрана.
- 23.Міністерство економіки України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>. – Назва з екрана.
- 24.Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]: офіційний веб – сайт. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>. – Назва з екрана.
- 25.Електронний фонд Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua> – Назва з екрана

Навчальне видання

Штик Юлія В'ячеславівна

Кафедра обліку та аудиту

ОБЛІК У НЕДЕРЖАВНИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 2,88.

Донецький національний університет економіки і торгівлі

імені Михайла Туган-Барановського

50005, Дніпропетровська обл.,

м. Кривий Ріг, вул. Трамвайна, 16.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.